

ไฟป่า

ปัญหาไม่รู้จัก

ไฟป่า คือ ไฟที่เผาไหม้เชื้อเพลิงตามธรรมชาติในป่าหรือทุ่งหญ้า โดยองค์ประกอบของไฟป่ามี 3 อย่าง ได้แก่

เชื้อเพลิง

ออกซิเจน

ความร้อน

ผลกระทบจากไฟป่า

สาเหตุการเกิดไฟป่า

จากมนุษย์
เช่น การเผาไร่ของเจ้าของไร่หรือการล่าสัตว์

จากธรรมชาติ
เช่น ฟ้าผ่า ที่ไม่สัมพันธ์กับ
เงื่อนไขการเกิดไฟป่า

กระทบต่อสุขภาพ เช่น โรคทางระบบทางเดินหายใจ มะเร็งปอด

กระทบต่อสัตว์ป่า แหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยถูกทำลาย เป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

กระทบต่อพืช ผลการเจริญเติบโตของพืช ทำให้โครงสร้างของป่าที่ใหม่มีการเปลี่ยนแปลง

กระทบต่อดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำหรือความชื้นลดลง ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง

กระทบต่อน้ำ เกิดน้ำท่วมหรือน้ำป่าไหลหลากอย่างฉับพลันในช่วงฤดูฝน และเกิดภาวะภัยแล้งในฤดูแล้ง

กระทบต่อเศรษฐกิจ หากไฟลามเข้าเขตชุมชนจะเป็นการทำลายทรัพย์สิน และทำให้เกิดนักท่องเที่ยวไม่กล้ามาเที่ยว

ที่มา : กรมป่าไม้

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

แนวทางการป้องกันไฟป่า

สร้างแนวกันไฟล้อมรอบพื้นที่
เพื่อสกัดกั้นไฟลุกลามไปยังพื้นที่อื่น

ดูแลพื้นที่ริมแนวชายป่า

เก็บกวาดเศษไม้ ใบไม้ในป่าสงวน ห้ามเผา
หรือเผาขยะมูลฝอย เพื่อเป็นแหล่งเชื้อเพลิง

หลีกเลี่ยงการประกอบกิจกรรม
ที่เป็นสาเหตุให้เกิดไฟป่า

โดยไม่เผาขยะหรือเศษวัสดุ
ไม่ล่าสัตว์โดยการจุดไฟหรือธูปธูป
จุดการจุดไฟหรือกองไฟในพื้นที่ป่า

การรณรงค์งดการเผาในที่โล่ง

การเผาในที่โล่ง (Open Burning) เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศหลักแหล่งหนึ่งที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ได้แก่ ก๊าซต่างๆ ที่เกิดจากการเผาไหม้ อาทิ คาร์บอนมอนอกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ รวมทั้งฝุ่นละออง คาร์บอน ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผาหญ้าหรือขยะริมทางเส้นทางการจราจรเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนนทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินมากมาย เนื่องจากหมอกควันที่เกิดขึ้นไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้การเผากลางแจ้งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดไฟป่าเผาไหม้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กว้าง ซึ่งการเผาในที่โล่งเกิดจาก ๓ กิจกรรม หลัก ดังนี้

๑. การเผาเศษพืชเศษวัสดุภาคการเกษตร

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น ในการทำการเกษตรให้ได้ผลผลิตสูง สิ่งสำคัญที่สุดคือการเตรียมดินที่จะทำการเพาะปลูก ซึ่งจะต้องมีการถากถางพื้นที่เพื่อกำจัดเศษพืช วิธีการที่ง่าย สะดวกและประหยัด สำหรับเกษตรกรที่นิยมใช้กันมาก คือ การเผา

๒. การเผาขยะมูลฝอยจากชุมชน

๓. ไฟป่า

"ไฟป่า" คือไฟที่เกิดขึ้นจากสาเหตุอันใดก็ตามแล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ไม่ว่าไฟนั้นจะลุกลามเข้าป่าธรรมชาติหรือสวนป่าไฟป่าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบที่จำเป็น ๓ ประการคือ เชื้อเพลิง ออกซิเจนและความร้อน มารวมตัวกันในสัดส่วนที่เหมาะสมที่จะเกิดการลุกไหม้

๑) เชื้อเพลิง ได้แก่ อินทรีย์สารทุกชนิดที่ติดไฟได้ เช่น ต้นไม้ กิ่งไม้ ตอไม้ กอไผ่ ลูกไม้ หญ้า วัชพืช รวมไปถึงดินอินทรีย์ (peatsoil) และชั้นถ่านหินที่อยู่ใต้ ผิวดิน (coal seam)

๒) ออกซิเจน ออกซิเจนเป็นก๊าซที่เป็นองค์ประกอบหลักของอากาศทั่วไปในป่า จึงมีการกระจายอยู่อย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม ปริมาณและสัดส่วนอาจแปรผันได้ตามความเร็วและทิศทางลม

๓) ความร้อนแหล่งความร้อนที่ทำให้เกิดไฟป่า แบ่งเป็น๒ประการ คือ แหล่งความร้อนจากธรรมชาติ ได้แก่ ฟ้าผ่า การเสียดสีของกิ่งไม้ การรวมของแสงอาทิตย์ผ่านหยดน้ำค้าง ภูเขาไฟระเบิดและแหล่งความร้อนจากการกระทำของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการจุดไฟในป่าด้วยสาเหตุต่าง ๆ กัน

สาเหตุของการเกิดไฟฟ้า

ไฟฟ้าเกิดจาก ๒ สาเหตุ คือ

๑) เกิดจากธรรมชาติ ไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ เช่น ฟาผ่า กิ่งไม้เสียดสีกัน ภูเขาไฟระเบิดก้อนหินกระทบกัน แสงแดดตกกระทบผลึกหิน แสงแดดส่อง ผ่านหยดน้ำ ปฏิกริยาเคมีในดินป่า พรุ การลุกไหม้ตัวเองของสิ่งมีชีวิต เป็นต้น

๒) เกิดจากมนุษย์ ไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาในเขตร้อนส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากกิจกรรมของมนุษย์ สำหรับประเทศไทยถือได้ว่า ไฟฟ้าทั้งหมดเกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยมีสาเหตุต่าง ๆ กันไปได้แก่

๒.๑) เกือบหาของป่า เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟป่ามากที่สุด การเก็บหาของป่า ได้แก่ ไข่มดแดง เห็ด ใบตอง ตังไม้ไผ่น้ำผึ้ง ผักหวาน และไม้พิน การจุดไฟ ส่วนใหญ่เพื่อให้พื้นที่ป่าโล่งเดินสะดวก หรือให้แสงสว่างในระหว่างการเดินทางผ่านป่าในเวลากลางคืน หรือจุดเพื่อกระตุ้นการงอกของเห็ด หรือกระตุ้นการแตกใบใหม่ของผักหวานและใบตองตึง หรือจุดเพื่อไล่ตัวมดแดงออกจากรัง รมควันไล่ผึ้ง หรือไล่แมลงต่างๆ ในขณะที่อยู่ในป่า

๒.๒) เผาไร่ เป็นสาเหตุที่สำคัญรองลงมา การเผาไร่ก็เพื่อกำจัดวัชพืชหรือเศษซากพืชที่เหลืออยู่ภายหลังการเก็บเกี่ยวทั้งนี้เพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกในรอบต่อไปโดยปราศจากการทำแนวกันไฟ และปราศจากการควบคุม ไฟจึงลามเข้าป่าที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง

๒.๓) แก่ลั้งจุด ในกรณีที่ประชาชนในพื้นที่มีปัญหาความขัดแย้งกับหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องที่ทำกิน หรือถูกจับกุมจากการกระทำผิดในเรื่องป่าไม้ ก็มักจะหาทางแก้แค้นเจ้าหน้าที่ด้วยการเผาป่า

๒.๔) ความประมาท เกิดจากการเข้าไปพักผ่อนในป่า ก่อกองไฟแล้วล้มดับ หรือทิ้งก้นบุหรี่ลงบนพื้นป่า เป็นต้น

๒.๕) ล่าสัตว์ โดยใช้วิธีไล่เหล่า คือจุดไฟไล่ให้สัตว์หนีออกจากที่ซ่อน หรือจุดไฟเพื่อให้แมลงบินหนีไฟ นกชนิดต่างๆ จะบินมากินแมลง แล้วดักยิงนกอีกทอดหนึ่ง หรือจุดไฟเผาทุ่งหญ้าเพื่อให้หญ้าแตกกระบัด ล่อให้สัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่นกระทิง กวางกระทายมากินหญ้าแล้วดักกรยิงสัตว์นั้น

๒.๖) เลี้ยงปศุสัตว์ ประชาชนที่เลี้ยงปศุสัตว์แบบปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติ มักลักลอบจุดไฟเผาป่าให้โล่งมี สภาพเป็นทุ่งหญ้าเพื่อเป็นแหล่งอาหารสัตว์

๒.๗) ความคึกคะนอง บางครั้งการจุดไฟเผาป่าเกิดจากความคึกคะนองของผู้จุดโดยไม่มีวัตถุประสงค์ใด ๆ แต่จุดเล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

